



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 5 marca 2024 r.

ZP-KNPS.431.7.2.2024.EL

Pani
Magdalena Szwej
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Bielawie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 24-26 stycznia 2024 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993 oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu oraz Agnieszka Toporowska-Karp – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 24 stycznia 2024 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2023 r. do dnia 24 stycznia 2024 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 24 stycznia 2024 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2024 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie w dniu 19.02.2024 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką, w okresie objętym kontrolą kierował Pan Robert Bąk zatrudniony na stanowisku Dyrektora Ośrodka w okresie od 1.05.2016 r. do 31.07.2019 r. oraz Pani Magdalena Szwej, która w okresie od 1 sierpnia 2019 r. do 8 września 2019 r. zatrudniona była na stanowisku p.o. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie, a następnie od 9 września 2019 r. na stanowisku Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie.

(dowód: akta kontroli, str. 37)

Burmistrz Miasta Bielawy upoważnił:

1. Panią Magdalenę Szwej – Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie na podstawie:

- Upoważnienia z dnia 9.09.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 9.09.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz wydawania decyzji w tych sprawach.
- Upoważnienia z dnia 9.09.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego orz wydawania decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 9.09.2019 r. do załatwiania wszystkich spraw związanych z wszczęciem lub przyłączeniem do postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom alimentacyjnym (...).

- Upoważnienia z dnia 9.09.2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 9.09.2019 r. do załatwiania wszystkich spraw związanych z przekazywaniem informacji gospodarczych (...).
- Upoważnienia z dnia 9.09.2019 r. do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministerstwa Cyfryzacji z wnioskiem o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców (...).

2. Pana Roberta Bąka – Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie na podstawie:

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

3. [REDACTED]

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych oraz wydawania decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do załatwiania wszystkich spraw związanych z wszczęciem lub przyłączeniem do postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom alimentacyjnym (...).
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do załatwiania wszystkich spraw związanych z przekazywaniem informacji gospodarczych (...).

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministerstwa Cyfryzacji z wnioskiem o udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji kierowców (...).

4. [REDACTED]

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach.

5. [REDACTED]

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach.

6. [REDACTED]

- Upoważnienia nr OR.077.60.2017 z dnia 28.07.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

- Upoważnienia nr OR.077.61.2017 z dnia 28.07.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
- Upoważnienia z dnia 1.10.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- Upoważnienia z dnia 1.10.2019 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach

7. [REDACTED]

- Upoważnienia z dnia 30.04.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- Upoważnienia z dnia 30.04.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
- Upoważnienia z dnia 30.04.2020 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- Upoważnienia z dnia 30.04.2020 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w tych sprawach.

8. [REDACTED]

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

9. [REDACTED]

- Upoważnienia z dnia 1.10.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

10. [REDACTED]

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego

zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

11.

- Upoważnienia z dnia 2.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

12.

- Upoważnienia nr OR.077.08.2017 z dnia 7.02.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, posiadającego zaświadczenie o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli, str. 45-50)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Magdalena Szwej – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie – zatrudniona od 1.08.2019 r. do nadal.
2. Pan Robert Bąk – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie – zatrudniony w okresie od 1.05.2016 r. do 31.07.2019 r.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11. [REDACTED]

12. [REDACTED]

(dowód: akta kontroli, str. 67)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2023 r., poz. 1340).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341).
6. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się

dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).

8. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie wzoru wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.
9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.
10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).
11. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm) - zwanej dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Magdalena Szwej – Dyrektor OPS w Bielawie.
2. 

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie został utworzony na mocy Uchwały Nr X/54/90 Miejskiej Rady Narodowej w Bielawie z dnia 27 kwietnia 1990 r. i Zarządzenia Nr 10/90 Naczelnika Miasta Bielawy z dnia 9 maja 1990 r.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Regulamin Organizacyjny wprowadzony zarządzeniem Nr 32.2016 z dnia 28 grudnia 2016 r. Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie,
- Statut przyjęty uchwałą Nr XXI/229/12 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 marca 2012 r.

(dowód: akta kontroli, str. 35)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„*Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie informuje interesantów o terminach składania wniosków zamieszczając informację na:*

- *tablicach ogłoszeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie:*

- stronie internetowej Ośrodka, tj. www.opsbielwa.pl;
- stronie internetowej Gminy Bielawa, tj. www.um.bielawa.pl;
- profilu Ośrodka na Facebooku.

Ponadto Ośrodek zamieszcza stosowane informacje na temat terminów składania wniosków w pouczeniach wydawanych decyzji przyznających świadczenia, a także informacje przekazywane są ustnie przez pracowników Ośrodka (zarówno pracownicy bezpośrednio zajmujący się realizacją ustawy jak i pracownicy socjalni i asystenci rodziny) w trakcie kontaktu z klientem”.

(dowód: akta kontroli, str. 39)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie wypłaca świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w formie:

- przelewów na wskazany przez klienta rachunek bankowy,
- gotówkowej w Kasie Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych w Bielawie,
- przekazem pocztowym.

(dowód: akta kontroli, str.41)

Ośrodek Pomocy Społecznej Bielawie pracuje w godzinach:

- 7:30 - 15:30 w poniedziałek, środę i czwartek,
- 7:30 - 16:30 we wtorek
- 7:30 - 14:30 w piątek.

(dowód: akta kontroli, str.43)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora OPS w Bielawie wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli, str. 51)

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 34.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2023/2024 rozpoczynający się od 1.11.2023 r. do dnia kontroli do Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie wpłynęło 380 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 3 wnioski. Do innych organów według właściwości przekazano 1 wniosek. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 19 wniosków.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie wypłacono 1 338 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 285,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 1 12,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 41,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 721 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 4,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 24,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 55,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 54,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 34,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 171,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 60 (zł/zł),
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 9,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 76,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 234.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 1 960 zasiłków pielęgnacyjnych, 448 świadczeń pielęgnacyjnych, 11 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 7 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 64 świadczenia rodzicielskie.

OPS w Bielawie w okresie od 1.11.2023 r. do dnia 24.01.2024 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 1 896 285,04 zł. W ww. kwocie zawierają się wydatki związane z realizacją wypłaty świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy realizowane na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 555 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 14 decyzji odmownych. Od treści decyzji żaden z wnioskodawców nie wniósł odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.S.B.** – OPS.DSR.5211.29.2023.MC.754 z dnia 5.12.2023 r.
- 2.A.H.** – OPS.DSR.5220.16.2023.MC.616 z dnia 22.09.2023 r.,
OPS.DSR.5210.109.2023.MC.573 z dnia 12.09.2023 r.
- 3.A.T.** – OPS.DSR.5210.183.2023.MB.704 z dnia 20.11.2023 r.
- 4.A.G.** – OPS.DSR.5210.86.2023.MC.372 z dnia 1.08.2023 r.
- 5.M.K.** – OPS.DSR.5220.13.2023.MC.406 z dnia 28.08.2023 r.
- 6.M.N.-Z.** – OPS.DSR.5210.225.2023.MB.733 z dnia 6.12.2023 r.
- 7.A.G.** – OPS.DSR.5210.130.2023.MC.617 z dnia 22.09.2023 r.
- 8.E.H.** – OPS.DSR.5210.52.2023.MC.379 z dnia 22.08.2023 r.
- 9.N.P.** – OPS.DSR.5220.29.2023.MB.718 z dnia 27.11.2023 r.,
OPS.DSR.5221.92.2023.MB.717 z dnia 27.11.2023 r.
- 10.M.B.** – OPS.DSR.5210.118.2023.MC.589 z dnia 13.09.2023 r.
- 11.D.K.** – OPS.DSR.5210.215.2023.MC.735 z dnia 21.11.2023 r.,
OPS.DSR.5212.17.2023.MC.744 z dnia 28.11.2023 r.
- 12.A.P.** – OPS.DSR.5220.30.2023.MB.706 z dnia 21.11.2023 r.,
OPS.DSR.5221.93.2023.MB.705 z dnia 21.11.2023 r.
- 13.P.K.-I.** – OPS.DSR.5212.18.2023.Mc.758 z dnia 11.12.2023 r.,
OPS.DSR.5211.28.2023.MC.757 z dnia 11.12.2023 r.,

OPS.DSR.5210.224.MC.756 z dnia 11.12.2023 r.,

OPS.DSR.5210140.2023.MC.619 z dnia 22.09.2023 r.

14.E.R. – OPS.DSR.5220.28.2023.MB.687 z dnia 8.11.2023 r.

15.J.Ch. - OPS.DSR.5210.80.2023.MC.728 z dnia 15.11.2023 r.

16. B.B. - OPS.DSR.5210.63.2023.MC.566 z dnia 8.09.2023 r.,

OPS.DSR.5212.13.2023.MC.588 z dnia 13.09.2023 r.

17. M.K. - OPS.DSR.5210.122.2023.MC.544 z dnia 7.09.2023 r.

18.N.N. - OPS.DSR.5212.12.2023.MB.700 z dnia 17.11.2023 r.

19.K.S. - OPS.DSR.5210.166.2023.MB.604 z dnia 29.09.2023 r.

20.M.P. - OPS.DSR.5210.226.2023.MB.817 z dnia 20.12.2023 r.

21.D.Z. - OPS.DSR.5221.1.2024.MB.8 z dnia 8.01.2024 r.

22.S.K. - OPS.DSR.5221.5.2024.MC.10 z dnia 16.01.2024 r.

23.K.B.P. - OPS.DSR.5211.27.2023.MC.748 z dnia 30.11.2023 r.

24.D.L. - OPS.DSR.5210.3.2024.MC.11 z dnia 16.01.2024 r.

25.S.Sz. - OPS.DSR.5210.128.2023.MB.573 z dnia 20.09.2023 r.

26.J.D. - OPS.DSR.5210.220.2023.MC.741 z dnia 23.11.2023 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 43 zasiłków rodzinnych oraz 60 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 3,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 3,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 14,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 30,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 4,
- 4 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 4 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 3 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 3 świadczeń rodzicielskich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi

w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a. (za wyjątkiem sprawy nr 17 (M.K.).

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS w Bielawie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1.11.2023 r. wystąpiono z 2 wnioskami w powyższej sprawie.

(dowód, akta kontroli, str.53)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 14 (E.R.) organ decyzją znak: [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] przyznał wnioskodawcy na wniosek z dnia 31.10.2023 r. prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na okres od 1.11.2023 r. do 31.10.2024 r. pomimo pozostającego w toku, wszczętego na wniosek strony z dnia 30.09.2022 r. postępowania w sprawie ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że Organ po otrzymaniu w dniu 9.01.2023 r. decyzji

Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Wałbrzychu znak: [REDACTED]
[REDACTED] uchylającej zaskarżoną decyzję w całości i przekazującą sprawę do rozpatrzenia organowi I instancji (decyzję znak: [REDACTED]
[REDACTED] odmawiającą przyznania świadczenia pielęgnacyjnego), a później Wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia [REDACTED]
[REDACTED] (wpływ do OPS w dniu 17.05.2023 r.), do dnia kontroli nie zakończył postępowania administracyjnego w niniejszej sprawie. Tym samym naruszył normę prawa określoną w art. 35 k.p.a. Przywołany przepis prawa stanowi, że organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym – w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania – § 3. Ustawodawca treścią niniejszego zapisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania. Przy czym należy pamiętać, że o każdym przypadku niezakończenia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Obowiązek ten wynika z treści art. 36 § 1 k.p.a.

W ślad za stanowiskiem zaprezentowanym przez SKO w wydanej przez ten organ decyzji stwierdzić należy, że Strona w dniu 30.09.2022 r., składając wniosek o świadczenie pielęgnacyjne dokonała wyboru świadczenia, które chce pobierać oraz we wniesionym odwołaniu wyraziła wolę rezygnacji ze specjalnego zasiłku dla opiekuna na rzecz świadczenia pielęgnacyjnego. W świetle powyższych okoliczności, mając na uwadze treść art. 27 ust. 5 pkt 2 i 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym do 31.12.2023 r. oraz wolę Strony i jej interes, zasadne było uprzednie zakończenie postępowania administracyjnego w sprawie o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, tym bardziej, że wniosek w tym zakresie został złożony w dniu 30.09.2022 r. Zgodnie z normą określoną w niniejszym przepisie prawa, w przypadku zbiegu uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługuje jedno z tych świadczeń wybrane przez osobę uprawnioną - także w przypadku, gdy świadczenia te przysługują w związku z opieką nad różnymi

osobami. Tym samym, mając na uwadze powyższe organ winien, w ramach toczącego się postępowania, podjąć czynności wskazane w decyzji organu II instancji, dokonać ponownej weryfikacji uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego i niezwłocznie załatwić sprawę poprzez wydanie decyzji administracyjnej.

W tym miejscu należy zauważyć, że organy administracji publicznej, zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a., działają na podstawie przepisów prawa oraz zgodnie z normą określoną w art. 9 k.p.a. obowiązane są do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Ponadto, kierując się wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego I SA 2447/00 z dnia 11 lipca 2001 r. stwierdzić należy, że Strona powinna być informowana przez cały tok postępowania, czyli od chwili jego wszczęcia, aż do chwili jego zakończenia. Sąd zwraca uwagę, że wypełnianie tego obowiązku nie może ograniczać się tylko do udzielenia informacji prawnej, ale winno obejmować również udzielanie niezbędnych wyjaśnień oraz wskazówek co do sposobu postępowania, który pomoże uniknąć Stronie szkody.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„tut. Organ w sprawie E.R. nie rozstrzygnął w sprawie wniosku o świadczenie pielęgnacyjne (z dnia 30.09.2022 r.) przez niewłaściwą interpretację i przeoczenie. Strona od decyzji SKO złożyła sprzeciw do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Wyrokiem z dnia 5.04.2023 r. Sąd oddalił sprzeciw. Strona nie była zainteresowana dalszym procedowaniem wniosku o świadczenie pielęgnacyjne co w konsekwencji potwierdziła składając wniosek o specjalny zasiłek opiekuńczy. Tut. organ przez niedopatrzenie nie zakończył sprawy wniosku o świadczenie pielęgnacyjne i przyznał Stronie wnioskowany specjalny zasiłek opiekuńczy”.

(dowód: akta kontroli str.105-152)

2. Uzasadnienia faktyczne i prawne przedmiotowych decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych są bardzo lakoniczne i nie zawierają istotnych dla sprawy okoliczności.

W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z ww. artykułem w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.).

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21). Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia. *„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”* (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. III SA/GI/1062/21).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Tut. Organ w sporządzanych decyzjach przyznających świadczenia w uzasadnieniu wskazuje: <Na podstawie wniosku o przyznanie(...) oraz przedłożonych dokumentów stwierdzam, że posiada Pan/i uprawnienia do w/w świadczenia> oraz <Niniejsza decyzja jest natychmiast wykonalna> zamieszczając w podstawie prawnej art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Tym samym przy spełnieniu kryteriów ustawowych tut. Organ przyznawał świadczenia bez szczegółowych wyjaśnień faktycznych i prawnych, gdyż decyzja w pełni spełnia żądanie strony. Tut. Ośrodek na bieżąco uaktualni uzasadnienia w decyzjach”.

(dowód: akta kontroli str.97)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony.

3. W sprawie nr 17 (M.K.) Organ nieprawidłowo doręczył Stronie decyzję [REDAKTOWANE] Na decyzji widnieje podpis Strony, brak jest potwierdzenia natomiast przez Stronę daty odbioru decyzji.

Art. 46 § 1 k.p.a. wskazuje, że odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron.

Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia. Doręczenie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu. Podstawowym sposobem doręczania decyzji jest tzw. doręczenie właściwe (zwykłe), czyli doręczenie bezpośrednio do rąk adresata

decyzji (jego pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego).

Adresat potwierdza (art. 42 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego) odbiór przesyłki poprzez złożenie własnoręcznie podpisu i podanie daty (tzw. daty pewnej) jej odbioru na zwrotce. Taki sposób daje pewność, że decyzja została doręczona do rąk adresata i tym samym nie są potrzebne żadne dodatkowe dowody doręczenia. „W zasadzie własnoręczny podpis odbierającego pismo potwierdza nie tylko jego odbiór, ale i datę doręczenia. Wskazanie przez odbierającego daty doręczenia jest najlepszą rękojmią, że data ta jest zgodna z rzeczywistością” (wyrok WSA Wrocław z dnia 30.01.2018 r. IVSA/Wr737/17).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani M.K. tut. Organ decyzją nr [REDAKTOWANO] przyznał stronie wnioskowany zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Strona osobiście w tut. Ośrodku niezwłocznie po sporządzeniu decyzji zgłosiła się po jej odbiór co poświadczyla własnoręcznym podpisem. Pracownik, który wydawał stronie decyzję przez niedopatrzenie nie zauważył, że strona nie wpisała daty odbioru decyzji. Jednak w systemie dziedzinowym wpisana jest data 11.09.2023 r. jako data doręczenia decyzji”.

(dowód akta kontroli str.93-96)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wyplata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie realizuje świadczenia rodzinne dla 20 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli, Ośrodek wydał 17 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. Od treści wydanej decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następującym numerze:

1. L.R. - OPS.DSR.5210.141.2023.MB.663 z dnia 20.10.2023 r.
2. N.S. - OPS.DSR.5210.1219.2023.MB.603 z dnia 29.09.2023 r.
3. V.H. - OPS.DSR.5210.163.2023.MC.674 z dnia 13.10.2023 r.,
OPS.DSR.5210.163.2023.MC.3 z dnia 4.01.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

OPS w Bielawie samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone były terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Uzasadnienia faktyczne i prawne przedmiotowych decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych dla osób ze statusem UKR są bardzo lakoniczne i nie zawierają istotnych dla sprawy okoliczności. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które organ uznał za

udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z ww. artykułem w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a. W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21). Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia. *„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwi jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego*

rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd" (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Tut. Organ w sporządzanych decyzjach przyznających świadczenia w uzasadnieniu wskazuje: <Na podstawie wniosku o przyznanie(...) oraz przedłożonych dokumentów stwierdzam, że posiada Pan/i uprawnienia do w/w świadczenia> oraz <Niniejsza decyzja jest natychmiast wykonalna>. Zamieszczając w podstawie prawnej art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Tym samym przy spełnieniu kryteriów ustawowych tut. Organ przyznawał świadczenia bez szczegółowych wyjaśnień faktycznych i prawnych, gdyż decyzja w pełni spełnia żądanie strony. Tut. Ośrodek na bieżąco uaktualni uzasadnienia w decyzjach”.

(dowód: akta kontroli str.99)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony.

2. W sprawie nr 3 (V.H.) Organ nieprawidłowo ustalił dochód rodziny uprawniający do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Jak wynika z akt sprawy Organ do dochodu rodziny wliczył jedynie kwotę otrzymaną przez Stronę z tytułu świadczenia rodzicielskiego. Miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 200,00 zł. Do dochodu rodziny nie wliczono otrzymanych w 2022 r. alimentów na rzecz K.H i A.H. zasądzonych wyrokiem sądu ukraińskiego w wysokości po 2 000 hrywien na każde dziecko.

Zgodnie z art. 3 ust. 1a ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód stanowią inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Jak wynika z art.3 ust. 1 tiret 13 dochód stanowią alimenty na dzieci. W myśl art. 3 ust. 2 i 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych dochód rodziny oznacza sumę dochodów członków rodziny. Dochód członka rodziny oznacza przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art.5 ust. 4-4c.

Zgodnie z § 16 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2023r., poz. 1340) w przypadku gdy członek rodziny osiąga dochody poza granicami

Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego, z którego dochód członków rodziny stanowi podstawę ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani V.H. tut. Organ do dochodu rodziny nie doliczył alimentów zasądzonych na rzecz K. i A. H. przez niedopatrzenie. Powyższą nieprawidłowość skorygowano w trakcie kontroli (t. j. strona złożyła oświadczenie nt. otrzymanych alimentów w roku 2022 na dzieci-kwota zgodna z wyrokiem. Po ponownym przeliczeniu dochodów (uwzględniając alimenty) strona nadal spełnia kryterium dochodowe i kwalifikuje się do pobierania zasiłku rodzinnego”.

(dowód: akta kontroli, str.79-88)

3. W sprawie nr 3 (V.H.) Organ wydał decyzję [REDAKTOWANE] o wstrzymaniu wypłaty zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami od dnia 1.12.2023 r. bez uprzedniego wezwania Strony z pouczeniem o treści art. 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych .

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 390 ze zm.) wstrzymuje się wypłatę świadczeń rodzinnych, jeżeli osoba otrzymująca świadczenia rodzinne odmówiła udzielenia lub nie udzieliła, w wyznaczonym terminie, wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych. W przypadku udzielenia wyjaśnień, świadczenia rodzinne wypłaca się od miesiąca, w którym wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu zasiłkowego, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie.

Jak wynika z treści art. 25 ust. 3 ustawy osoby otrzymujące świadczenia rodzinne są obowiązane do udzielania na żądanie organu właściwego wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych,

Natomiast w myśl z art. 9 k.p.a. organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani V.H. tut Organ wydał decyzję wstrzymującą wypłatę zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez uprzedniego wezwania Strony, ponieważ Strona świadoma odpowiedzialności karnej złożyła osobiście oświadczenie, w którym zobowiązała się do dostarczenia dokumentu potwierdzającego wysokość dochodu uzyskanego w wyznaczonym terminie i została pouczone, że niedostarczenie dokumentu w terminie skutkować będzie wstrzymaniem wypłaty świadczeń co poświadczyła własnoręcznym podpisem. O treści art. 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych Strona została pouczone podczas składania oświadczenia. W tej sytuacji tut. Organ odstąpił od wystosowania do strony wezwania, gdyż uznał, że złożone przez Stronę oświadczenie z rygorem wstrzymania świadczeń jest tożsame z wezwaniem”.

(dowód akta kontroli str.89-92)

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień należy zauważyć, że wstrzymanie świadczeń jest czynnością materialno - techniczną. W odniesieniu do wstrzymania wypłaty świadczeń nie ma podstaw, aby domniemywać formę decyzji administracyjnej. Takie stanowisko zostało potwierdzone również w orzecznictwie. *„Instytucja wstrzymania wypłaty świadczenia nie jest władczym rozstrzygnięciem organu administracji publicznej. Wstrzymując wypłatę świadczenia organ nie rozstrzyga sprawy co do istoty, gdyż dane prawo nie jest stronie "odebrane", a decyzja przyznająca świadczenie nadal w obrocie prawnym pozostaje, nadto w wypadku pozytywnego wyjaśnienia wątpliwości, przepisy przewidują wznowienie wypłaty wraz z wyrównaniem świadczenia. Okoliczności te wskazują, że wstrzymanie nie jest decyzją administracyjną (art. 104 k.p.a.). Wstrzymanie wypłaty świadczenia nie dotyczy również kwestii wynikających w toku postępowania, ponieważ postępowanie administracyjne w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia zostało już zakończone ostateczną decyzją, postępowanie nie jest zatem "w toku" (art. 123 k.p.a), a instytucja wstrzymania wypłaty świadczenia dotyczy etapu wykonania decyzji przyznającej dane świadczenie. Powyższe oznacza, że omawiana instytucja nie przybiera formy procesowej postanowienia”* (wyrok NSA z 9.02.2016 r. I OSK 1120/14).

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów

zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie, w okresie zasiłkowym 2023/2024 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 3 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 1 przekazanej sprawy

1. A.D.

W skontrolowanej sprawie Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonym wniosku podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonym wnioskiem oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego. z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.

W sprawdzonej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2023/2024 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 192 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 128 rodzin.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli wypłacono 723 świadczenia na łączną kwotę 317 363,34 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 665,
- w wieku 18 – 24 lat – 54,
- 25 lat i więcej – 1.

W okresie świadczeniowym 2023/2024 do dnia kontroli Ośrodek wydał 153 decyzje administracyjne w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 3 decyzje odmowne. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 9 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.K.K. – OPS.DSR.5410.176.2023.JK.280 z dnia 7.12.2023 r.

2.P.S. – OPS.DSR.5410.167.2023.KLK.246 z dnia 20.10.2023 r.

3.E.D. – OPS.DSR.5410.73.2023.JK.139 z dnia 5.09.2023 r.

4.M.C. – OPS.DSR.5410.76.2023.JK.146 z dnia 6.09.2023 r.

5.J.J. – OPS.DSR.5410.74.2023.JK.140 z dnia 5.09.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających

wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Uzasadnienia faktyczne i prawne przedmiotowych decyzji są bardzo lakoniczne i nie zawierają istotnych dla sprawy okoliczności. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z ww. artykułem w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a. W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21). Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki

sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia. *„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”* (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Tut. Organ w sporządzanych decyzjach przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego w uzasadnieniu wskazuje: <Na podstawie wniosku o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz załączonych dokumentów stwierdzam, że posiada Pan/i uprawnienia do świadczeń w/w zakresie. Na mocy art. 20 ust. 2 w/w ustawy, decyzje w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne, z wyjątkiem decyzji w sprawach dotyczących nienależnie pobranych świadczeń>. Tym samym przy spełnieniu kryteriów ustawowych tut. Organ przyznawał świadczenia bez szczegółowych wyjaśnień faktycznych i prawnych, gdyż decyzja w pełni spełnia żądanie strony. Tut. Ośrodek na bieżąco uaktualni uzasadnienia w decyzjach”.

(dowód: akta kontroli str.101)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony.

5. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

W okresie świadczeniowym 2023/2024 w Gminie Bielawa zarejestrowanych było 598 dłużników alimentacyjnych w stosunku, do których Ośrodek prowadził postępowanie. W 57 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Otrzymano 41 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Przeprowadzono 20 wywiadów oraz odebrano 20 oświadczeń majątkowych. Przekazano komornikowi sądowemu 19 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego oraz rodzinnego wywiadu środowiskowego. Zobowiązano 7 dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy. W 9 przypadkach informowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużników alimentacyjnych. Ośrodek wystąpił z 3 wnioskami do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. W okresie objętym kontrolą zwrócono się do starosty z jednym wnioskiem o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz wystąpiono z jednym wnioskiem o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Przekazano, w ramach podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych 17 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek wszczął 7 postępowań o uznanie dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz wydał w okresie świadczeniowym 2023/2024 3 decyzje o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz 1 decyzję o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 4 informacje gospodarcze o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym

do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz 776 aktualizacji ww. informacji.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. KBIG – Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej,
2. Infomonitor – Biuro Informacji Gospodarczej Infomonitor S.A.,
3. KR D – Krajowy Rejestr Długów,
4. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej

(dowód: akta kontroli, str.69)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnień do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Osoby składające wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypełniają oświadczenia na temat osób zobowiązanych do alimentacji w dalszej kolejności, jednak z tych oświadczeń niewiele wynika, gdyż osoby te najczęściej nie znają konkretnych danych tych osób (imię, nazwisko, adres zamieszkania) lub są to osoby w wieku poprodukcyjnym, starsze, niepełnosprawne, niekiedy same zmuszone do korzystania z systemu wsparcia. W związku z powyższym Ośrodek nie korzysta z uprawnień wynikających z art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

(dowód: akta kontroli, str.71)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych: 1. B.G, 2. A.B., 3. K.D., 4. G.S., 5. L.G.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku

o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych nr 1 (B.G.), nr 2 (A.B.), nr 3 (K.D), nr 4 (G.S.) Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 poz. 1375) nie zawiadamiał organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych

przestępstwa z art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).

Zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

Natomiast w myśl art. 209 § 1 K.K. kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużników alimentacyjnych A.B., B.G., L.G oraz G.S. nie sporządzano zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. w związku z natłokiem spraw, zmiana okresu zasiłkowego/świadczeniowego, koniecznością zmiany decyzji dotyczących wysokości świadczenia pielęgnacyjnego od stycznia 2024 r., realizacją ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu oraz dodatku osłonowym. Wnioski w powyższych sprawach zostaną niezwłocznie sporządzone i przekazane”.

(dowód akta kontroli str.73)

2. W sprawie nr 1 dłużnika alimentacyjnego B.G. Organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres 2023/2024 osobie uprawnionej nie zawiadomił dłużnika alimentacyjnego, mimo iż posiadał wiedzę na temat miejsca jego pobytu w Areszcie Śledczym. Po ustaleniu miejsca jego pobytu Organ skierował do niego jedynie zawiadomienie o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej na okres od 1.01.2023 r. do 30.09.2023 r.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany - informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń

z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

-informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Zawiadomienie zostało sporządzone po uzyskaniu informacji o pobycie dłużnika [REDAKTOWANE] jednak pracownik sporządzający informacje błędnie wskazał decyzję przyznającą świadczenia oraz okres przyznanego świadczenia wskazano okres 2022/2023, a winno być 2023/2024). W dniu dzisiejszym tj., 24.01.2024 r. sporządzono aktualną informację o przyznaniu świadczeń oraz zawiadomienie o zobowiązaniach dłużnika wobec Skarbu Państwa, którą przekazano listownie do dłużnika alimentacyjnego”.

(dowód akta kontroli str.75)

W odniesieniu do opisanej nieprawidłowości stwierdzić należy, że osoby sporządzające pisma, powinny dbać o to, aby były one sporządzone prawidłowo i zawierały dane zgodne ze stanem faktycznym, mające odzwierciedlenie w pozostającej w dyspozycji organu dokumentacji w oparciu, o którą organ podejmuje działania i prowadzi postępowanie administracyjne. Należy zatem zwrócić szczególną uwagę, aby zawierały rzetelne dane, które nie będą powodowały niedomówień i wprowadzały innych uczestników postępowania w błąd. Brak należytego sporządzenia pisma pozostaje w sprzeczności z określoną w art. 9 k.p.a. zasadą obowiązku informowania stron.

Zgodnie z regulacją zawartą w przywołanym przepisie prawa organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

3. W sprawie nr 2 A.B Organ nie sporządził do komornika sądowego informacji o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego .

Jak wynika z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (t. j. Dz.U z 2023 r., poz. 1993) organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika alimentacyjnego A.B. nie sporządzono informacji do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach (w myśl art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) przez przeoczenie. W dniu dzisiejszym tj. 24.01.2024 r. tut. Ośrodek sporządził informację, którą elektronicznie przekazał komornikowi”.

(dowód: akta sprawy str.77)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wyplata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1923).

W okresie od 1.01.2017 r. do 24.01.2024 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie wpłynęło 18 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 17 osobom. Ośrodek wydał 17 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanej decyzji Strona nie wniosła odwołania do organu II instancji. Jeden wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych w nim zawartych lub z niedostarczenia brakujących dokumentów.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. M.J. - OPS.DSR.5914.4.2017.AP.3 z 5.09.2017 r.

2. A.M.- OPS.DSR.591.1.2019.MC.1 z dnia 19.03.2019 r.

3. S.A. – OPS.DSR.591.2.2023.MC.2 z dnia 8.11.2023 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Uzasadnienia faktyczne i prawne przedmiotowych decyzji dotyczących jednorazowego świadczenia „Za życiem” są bardzo lakoniczne i nie zawierają istotnych dla sprawy okoliczności. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Art. 107 § 1 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Zgodnie z ww. artykułem w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.).

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia (Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21). Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia. *„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”* (wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21).

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Tut. Organ w sporządzanych decyzjach przyznających świadczenia w uzasadnieniu wskazuje: <Na podstawie wniosku o przyznanie(...) oraz przedłożonych dokumentów stwierdzam, że posiada Pan/i uprawnienia do w/w świadczenia> oraz <Niniejsza decyzja jest natychmiast wykonalna>. zamieszczając w podstawie prawnej art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Tym samym przy spełnieniu kryteriów ustawowych tut. Organ przyznawał świadczenia bez szczegółowych wyjaśnień faktycznych i prawnych, gdyż decyzja w pełni spełnia żądanie strony. Tut. Ośrodek na bieżąco uaktualni uzasadnienia w decyzjach”.

(dowód: akta kontroli str.103)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a., zgodnie z którym można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. nieprawidłowy tok prowadzenia postępowania administracyjnego,
2. nierzetelne sporządzanie decyzji administracyjnych dotyczących przyznania prawa do świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia „Za życiem”,
3. niewłaściwe doręczenie decyzji,
4. błędnie ustalony dochód rodziny w sprawie o przyznanie zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przez niedoliczenie alimentów,
5. wstrzymanie wypłaty zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez uprzedniego wezwania Strony z pouczeniem o treści art. 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych
6. brak zawiadomień do prokuratury z art. 209 k.k. w zw. z art.304 k.p.k.,
7. brak informacji o przyznaniu świadczeń dla wierzyciela kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
8. brak informacji do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Sprawy rozstrzygać bez zbędnej zwłoki.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm).

Termin wykonania: na bieżąco

2. W uzasadnieniach decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia 4000 „Za życiem” zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne, które legły u podstaw wydania ww. decyzji.

Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Bez zbędnej zwłoki doręczać decyzje Stronie.

Podstawa prawna: art. 39, art. 46 § 1 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Prawidłowo wyliczać dochody rodziny. Do dochodu rodziny doliczać zasądzone alimenty na rzecz dzieci za rok bazowy poprzedzający okres zasiłkowy, w przypadku gdy nie jest prowadzona egzekucja świadczeń.

Podstawa prawna: art. 3 ust. 1a, art. 3 ust. 1 tiret 13 i art. 3 ust 2 i 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.) oraz § 16 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2023r., poz. 1340).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Wstrzymywać wypłatę zasiłku rodzinnego dla Strony po uprzednim prawidłowym wezwaniu zawierającym właściwe pouczenie.

Podstawa prawna: art. 28 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. W przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k w zw. z art. 304 k.p.k,

Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) oraz art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeksu postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Informować dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej oraz obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Informować organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach.

Podstawa prawna: art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1993).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (t. j. Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Miasta Bielawa, trzeci włącza się do akt kontroli.

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta Bielawa

2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz

Zastępca Dyrektora

w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Nadzór
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina...

